

3. Выжлецов Г. П. Ценностно-ориентационная функция формирования личности в современной системе образования / Г. П. Выжлецов // Гражданское образование – педагогический, социальный и культурный феномен : монография. – СПб. : Изд-во “Союз”, 2006. – С. 22-39.
4. Гамезо М. В. Возрастная и педагогическая психология : учеб. пособ. для студ. пед. вузов / М. В. Гамезо ; под общ. ред. М. В. Гамезо. – М. : Пед. о-во России, 2003. – 508 с.
5. Кант И. Основы метафизики нравственности / Кант И. // Соч. : в 6 т. – М., 1965. – Т. 4(1). – С. 39-275.
6. Леонтьев Д. А. Симбиоз и адаптация или автономия и трансценденция: выбор личности в непредсказуемом мире / Д. А. Леонтьев // Личность в современном мире: от стратегии выживания к стратегии жизнотворчества / под ред. Е. И. Яцуты. – Кемерово : ИПК “Графика”, 2002. – С. 3-34
7. Салихова Н. Р. Ценностно-смысловая организация жизненного пространства личности / Н. Р. Салихова. – Казань : Казанский ун-т, 2010. – 452 с.
8. Франкл В. Человек в поисках смысла / В. Франкл. – М. : Прогресс, 1990. – 368 с.
9. Schwartz S. H. Toward a Universal Psychological Structure of Human Values / S. H. Schwartz, W. Bilsky // Journal of Personality and Social Psychology. – 1987. – Vol. 58. – № 5. – P. 550-562.

Abstract

The specific of valued-semantic development of student young people is presented in the article. Maintenance and determination of such phenomena is analysed as: values, valued orientations, valued-semantic orientations, valued-semantic sphere of personality, valued-semantic development, student young people. The specific structure of values of student young people which is CPLD from is considered, to the inherent students, aspiring to acquisition of confidence in itself and permanent self-perfection.

Keywords: *values, valued orientations, valued-semantic orientations, valued-semantic sphere of personality, valued-semantic development, student young people.*

УДК 378.011.3-051:502:37.016

Цуруль О. А.

МЕТОДИЧНА СКЛАДОВА БАКАЛАВРСЬКИХ РОБІТ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

У статті обґрунтовано особливості підготовки та написання методичного розділу бакалаврських робіт майбутніх учителів природничих дисциплін. Визначено зміст та структуру методичного розділу, розкрито алгоритм наукового пошуку бакалаврів.

Ключові слова: *підготовка учителя, підготовка бакалавра, кваліфікаційна робота, методика навчання.*

У зв'язку із запровадженням на факультеті природничо-географічної освіти та екології нових навчальних планів підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” галузі знань “01 Освіта”, які передбачають виконання всіма випускниками природничих спеціальностей (014 Середня освіта (Біологія), 014 Середня освіта (Географія), 014 Середня освіта (Хімія)) кваліфікаційних робіт, виникла нагальна потреба у формулюванні уніфікованих вимог до таких (нових) видів робіт і відповідно визначенні вимог до їх методичної складової.

Результати аналізу теоретичних напрацювань з проблеми [1, 2], досвіду ВНЗ України та ближнього зарубіжжя стали підставою для таких узагальнень:

1. Виконання випускної кваліфікаційної роботи – важливий напрямок підготовки бакалаврів.
2. Бакалаврська робота – науково-практичне дослідження студента, яке розкриває його особистісно-значущі компетенції.
3. Бакалаврська робота – самостійне наукове дослідження, опанування методикою проведення якого підвищує готовність майбутніх фахівців до подальшої професійно-педагогічної діяльності.

4. Якісне виконання процедури державної підсумкової атестації студентів-бакалаврів забезпечується в умовах реалізації спеціальної педагогічної технології підготовки та захисту випускної кваліфікаційної роботи, яка передбачає покрокове розв'язання професійних завдань і формує технологічний та дослідницький досвід студента.

5. Обґрунтовані загальні вимоги та понятійний апарат бакалаврських досліджень, проте інформація про особливості змісту та структури методичної складової кваліфікаційних робіт майбутніх учителів відсутня.

Багаторічний досвід керівництва науковою роботою студентів-біологів 3-5 курсів та результати власного дослідницького пошуку дозволяють запропонувати методичні рекомендації щодо особливостей підготовки та написання обов'язкового методичного розділу бакалаврських робіт майбутніх учителів природничих дисциплін.

Насамперед, студентів доцільно зорієнтувати на те, що саме у розділі методичного змісту потрібно розкрити зв'язок змісту проведеного бакалаврського дослідження із шкільним курсом біології (географії, хімії). Умовно кажучи у цьому пункті потрібно дати розгорнуту відповідь на питання: "Як результати проведеного дослідження можна використати у процесі проведення уроків, гурткових та факультативних занять, екскурсій і т.п. з біології (географії, хімії)?".

Назва такого методичного розділу: "Використання матеріалів дослідження у навчально-виховному процесі з біології (географії, хімії) загальноосвітніх навчальних закладів".

Для розробки змісту методичного розділу студентам важливо запропонувати чіткий алгоритм наукового пошуку. Потрібно, насамперед, визначити та охарактеризувати зв'язок предмету проведеного дослідження з чинною програмою:

а) навчального предмета "Біологія" ("Географія", "Хімія") або варіант

б) біологічного (географічного, хімічного) гуртка (факультативу, курсу за вибором), зазначивши клас, розділ (навчальну тему), вимоги до засвоєння учнями навчального змісту.

Наступним кроком є вибір оптимальної організаційної форми навчання, у якій можливе найбільш ефективне формування в учнів відповідних знань та умінь, розвиток пізнавального інтересу до вивчення досліджуваних біологічних (географічних, хімічних) процесів та явищ.

Такими формами можуть бути обрані уроки (різних типів та видів), факультатив, гурток, екскурсія тощо. Тому у межах бакалаврського дослідження доцільно розробити розгорнутий план-конспект (на вибір):

а) уроку або фрагменти кількох уроків;

б) факультативного заняття;

в) заняття курсу за вибором;

г) екскурсії;

д) заняття гуртка або іншого групового чи масового заходу з предмету;

е) інших форм навчання.

Варто спланувати пізнавальну діяльність учнів з урахуванням сучасних тенденцій організації навчально-виховного процесу: використання інформаційно-комунікаційних технологій, інтерактивних методів та прийомів, технологій особистісно-орієнтованого навчання тощо.

В окремих випадках, коли знання про досліджувані у бакалаврській роботі процеси та явища складні для засвоєння учнями (а тому можливе формування лише окремих елементів таких знань – уявлень та первинних понять) або процес формування відповідних знань – тривалий та складний, доцільно розробити (на вибір студента):

– перспективне планування процесу формування відповідних елементів знань або умінь (у форматі таблиці);

– систему завдань для формування відповідних елементів знань або умінь, організації самостійної роботи, розвитку пізнавального інтересу тощо;

– тематику дослідів (та (або) спостережень, міні-проектів) з короткими рекомендаціями щодо їх проведення і т.п.

Доцільно звернути увагу майбутніх учителів природничих дисциплін на те, що бакалаврська робота не передбачає:

- а) розробку експериментальних програм гуртків, факультативів, курсів за вибором;
- б) проведення опитувань, анкетувань, зрізів знань, формувального педагогічного експерименту.

Запропоновані методичні рекомендації мають апробаційний характер, про їх коректність та змістове наповнення можна буде робити висновки виключно на підставі кількарічного впровадження у реальний процес підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін не лише на факультеті природничо-географічної освіти та екології НПУ імені М. П. Драгоманова, а й в інших провідних педагогічних університетах України.

Використана література:

1. Васильев В. М. Методика выполнения выпускной квалификационной работы бакалавров физико-математического образования, профиль информатика: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Владислав Михайлович Васильев. – СПб., 2005. – 18 с.
2. Слесарева Г. Д. Выпускная квалификационная работа как результат организации самостоятельной работы студентов в условиях реформирования высшей школы: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Галина Дмитриевна Слесарева. – Киров, 2008. – 23 с.

Abstract

This article examines the preparation and writing of methodical chapter of bachelor work of future teachers of natural sciences. The content and structure of methodical chapter disclosed, algorithm scientific research bachelors offered.

Keywords: *training of teacher, training of bachelor, qualification project, methods of teaching.*

УДК 329.63

Чернова Л. П.

МОЛОДІЖНИЙ РАДИКАЛІЗМ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Проаналізовано молодіжний радикалізм як об'єкт наукового дослідження. Обґрунтовано тезу про те, що специфіка цього явища полягає насамперед в обумовленості суспільно-політичними і соціально-економічними тенденціями розвитку конкретного суспільства, сформованими у ньому системами норм, цінностей і традицій. Зроблено висновок про те, що визначальним компонентом молодіжної радикалістської активності виступає гра. Саме вона є способом освоєння соціальної реальності, суттєво спрощуючи й адаптуючи для молодіжної свідомості складні суспільні проблеми.

Ключові слова: *молодіжний радикалізм, молодіжне середовище, механізми соціалізації та адаптації, соціальні інститути*

Розбудова громадянських і демократичних інституцій у пострадянських суспільствах відбувається у складних і суперечливих умовах суспільно-політичних, соціально-економічних і духовно-культурних перетворень. Найбільш болісно соціальні деформації позначаються на молодому поколінні. Суттєве послаблення традиційних механізмів соціалізації та адаптації внаслідок невизначеності суспільних норм, цінностей і світоглядних ідеалів спричинило зміну поведінкових стратегій сучасної молоді. Прагнення здобути й закріпити власну життєву успішність спричинює пошук молодими людьми стабільних соціальних інститутів, які дозволять ефективно інтегруватись до наявної системи суспільних відносин.

У будь-якому суспільстві молодь є джерелом творчої енергії та інновацій. Із пошуковою активністю і творчим потенціалом молодих людей неодмінно пов'язуються процеси модернізації